

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

verwezen naar Nederlandstalige literatuur. En drukfouten heb ik bijna niet gezien.

Betekent het etiket integratieve therapie ook dat het systemische aspect voldoende aan de orde komt? Ik meen van wel. In het theoretische deel levert Frans Boeckhorst een bijdrage, die, zoals bij hem gebruikelijk, goed doordacht is, maar helaas voor de niet-ingewijde niet makkelijk toegankelijk. Dit geeft het systeemdenken een sektarische kleur. Anders ligt dit bij de bijdrage van Peter Rober over de context van de psychotherapie: toegankelijk en duidelijk. Kathleen Restifo beschrijft de verandering in gezinssysteemmodellen, maar is misschien te veel gefocust op de behandeling van de ouder-kindproblematiek bij delinquent gedrag. Jan Baars bespreekt helder de diagnostiek van relaties en systemen. Hetzelfde kan gezegd worden van het stuk van Justine van Lawick over systemische

interventies. De bijdrage van Gilbert Lemmens over relatie- en gezinstherapie bij stemmingsstoornissen had naar mijn smaak duidelijker gekund en iets meer uitgewerkt. Annette Heffels leverde een goed toegankelijk hoofdstuk over psychotherapie bij (echt)paren.

Het leerboek psychotherapie is een goed geredigeerd en zeer informatief boekwerk dat uitstekende stof levert voor de basisopleidingen in de psychotherapie. Het is en blijft doorgetrokken van het spanningsveld tussen het generieke en de schoolgebonden aspecten en tussen richtlijnen en evidence-based werken enerzijds en de persoonlijke voorkeuren en mogelijkheden van de individuele psychotherapeut anderzijds. Het leerboek wortelt in de praktijk en maakt die niet (veel) mooier dan hij is.

Han Blankstein

Psychische ziekten en problemen onder allochtone Nederlanders. Beleving en hulpzoekgedrag

C. Hoffer (2009). Assen: Van Gorcum. 328 pp. € 51,75. ISBN 978 90 232 4596 4.

Dit boek is niet bedoeld voor systeemtherapeuten in het bijzonder, maar

voor hulpverleners in de ggz in het algemeen. Iedereen die een gebrek aan

globale kennis of inzicht ervaart in culturele en religieuze aspecten van het leven van allochtone Nederlanders van diverse herkomst kan zijn profijt doen met dit boek. Het is gebaseerd op kwalitatief cultureel-antropologisch en sociologisch onderzoek naar de manier waarop allochtone Nederlanders psychische klachten beleven en proberen op te lossen.

De auteur en onderzoeker staat voor een dynamische en pragmatische benadering van cultuur: cultuur is niet statisch, voor hulpverleners is enige basiskennis belangrijk en vooral een open attitude is voorwaarde voor een beter begrip van allochtone Nederlandse cliënten. Dat wil zeggen: leren onbevangen (zonder vooroordelen en stereotypen) te vragen en te luisteren naar het verhaal, de opvattingen, gevoelens en gedragingen van cliënten. Het boek gaat er niet op in hoe dit te doen, wel biedt het meer inzicht in cultuurspeci-

fieke ziektebeleving, ziekteopvattingen, hulpzoekgedrag, de dynamiek van culturele identiteit en ervaringen met diverse vormen van ggz en behandeling. Dit alles opgetekend, middels veel vignetten, uit de mond van de ondervraagde allochtone Nederlanders. En daar heb je altijd wat aan.

Wat mij stoorde was dat er – de auteur zou toch beter moeten weten – nog steeds gesproken wordt over het leven *tussen* twee culturen, wat de suggestie van een soort niemandsland opwerpt. Mijn dierbare Turkse collega drukte het zo uit: je kan niet tussen twee stoelen zitten, wel met de ene bil op de ene en met de andere bil op de andere stoel, waarbij je soms wat meer op de ene kant zal leunen en soms wat meer op de andere kant, steeds op zoek naar een goed evenwicht, naar je eigen mixidentiteit. Waarvan akte.

Marion van den Ende

Handboek scheiden en de kinderen

Ed Spruijt & Helga Kormos (2010). Houten: Bohn Stafleu van Loghum. 232 pp. € 27,50. ISBN 978 90 313 79880.

Ed Spruijt heeft een reputatie opgebouwd als scheidingsonderzoeker bij de onderzoeksgroep Adolescentie aan

de universiteit van Utrecht, en Helga Kormos is pedagoge en publiciste, onder andere op het gebied van kin-